



פרק ג'

מתי להינשא?

מבוא

פרק זה עוסק בשיקולים השונים שצריכים לעמוד לפני אדם כאשר הוא מעוניין להתחתן. התשובה לשאלה 'מתי להינשא' היא תשובה מורכבת ואין לה תשובה אחידה. היא שונה מתקופה לתקופה ומאדם לאדם. נראה כי חז"ל הציבו ערכים שצריכים להנחות אותנו כפרטים וכחברה בשאלת גיל הנישואין.

ראוי להדגיש כי יחד עם רצונו של אדם להינשא והתחושה העצמית שהוא בשל ומוכן לנישואין, פעמים רבות במציאות ימינו, אין הדבר בידינו. גם אדם שכבר שקל את כל השיקולים והחליט על רצונו להינשא - לא בהכרח ימצא מיד את זיווגו...

גיל הנישואין הוא נושא שמעסיק ומטריד את החברה הדתית: נישואי בוסר מחד, ותופעת הרווקות המאוחרת מאידך.

בשאלת גיל הנישואין נדון

מארבעה היבטים:

א. נישואין ובשלות נפשית

ב. נישואין ולימוד תורה

ג. נישואין ופרנסה

ד. נישואין והרהורי עברה



א. נישואין ובשלות נפשית

תהליך הבחירה מחייב בגרות רגשית ובשלות נפשית של בני הזוג. חז"ל דרשו שהחלטה של איש או אישה להינשא תהיה של בני הזוג עצמם, ולאחר שכל אחד מהם בדק את ההתאמה לבן או לבת הזוג

הקדמה למקור בבלי, קידושין:

הגמרא מת"חסת לאפשרות של אדם לקדש אישה ע"י שליח. מבחינה הלכתית האפשרות הזו קיימת, אולם חכמים קובעים: "מצוה בו יותר מבשלוcho" - כלומר עדיף שאדם יקדש את אשתו בעצמו ולא ע"י שליח.



א. נישואין ובשלות נפשית

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מא עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו, ורחמנא אמר: "וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" (ויקרא יט, יח).

אמר רב יהודה אמר רב, ואיתימא רבי אלעזר: אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה, עד שתגדל ותאמר בפלוני אני רוצה.

רב יהודה קובע (בשם רב) : "אסור לאדם לקדש את אשתו עד שיראנה". לא רק שעדיף לא לקדש ע"י שליח, אלא אסור לאדם לקדש את אשתו באופן עקיף בלי שראה אותה קודם בעיניו. החיבור ביניהם צריך להיווצר מתוך חיבה והתקשרות אישית.

א. נישואין ובשלות נפשית

רב משתית את דבריו על הפסוק **'ואהבת לרעך כמוך'**.
ניתן להבין זאת בשני אופנים:

א. "שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו" - אם איש או אישה לא יתראו לפני הנישואין, יכול להיווצר מצב שכאשר יתראו לראשונה משהו במראה החיצוני לא ימצא חן בעיניהם, או אף במראה הפנימי - בהתנהגות, במידות בדרך ההתנהלות. דבר זה עלול לגרום לניכור ולפגיעה הדדית. ופגיעה זו היא עבירה על **'ואהבת לרעך כמוך'**. הראייה המדוברת איננה רק במובן החיצוני, אלא היכרות טובה ומעמיקה.

ב. יש כאן אמירה עקרונית באשר למהות הנישואין. תמצית הנישואין היא קיום מצוות ואהבת לרעך כמוך. במוקד הנישואין עומדת האהבה שבין בני הזוג, ולכן חשוב להקפיד על הדרך בה נוצר הקשר בין בני הזוג. היא מבוססת לאחר ראייה - היכרות הדדית ומציאת חן, ומתוך רצון והסכמה של שניהם לבנות יחד את ביתם באהבה.

א. נישואין ובשלות נפשית

הגמרא ממשיכה גם לצד השני של הדיווג - כשם שעל האיש לראות את אשתו
טרם הנישואין כך גם אין להשיא ילדה קטנה, שעדיין אינה עומדת על דעתה
ולכן אינה יכולה להינשא מתוך רצון והסכמה, אלא יש לחכות עד שתגדל ותהיה
מסוגלת לומר "בפלוגי אני רוצה" להביע את רצונה ובחירתה בבן הזוג שאותו
ייעדו לה הוריה. שידוך אינו יכול להיעשות ללא הסכמת הצדדים.

רמב"ם הלכות אישות פרק ג הלכה יט

...מצות חכמים שלא יקדש אדם את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר
בפלוגי אני רוצה. וכן האיש אין ראוי לו שיקדש קטנה ולא יקדש אשה עד
שיראנה ותהיה כשרה בעיניו, שמא לא תמצא חן בעיניו ונמצא מגרשה.

"שתגדל ותאמר בפלוגי אני רוצה" "שיראנה ותהיה כשרה בעיניו" הכוונה
לבדיקה הדדית את התאמתם ורצונם של בחור ובחורה להתחתן ולהקים
משפחה. אין מדובר על הסתכלות חיצונית לשם הנאה:

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כא הלכה ג

מותר להסתכל בפני הפנויה... כדי שיראה אם היא נאה בעיניו ישאנה, ואין בזה
צד איסור, ולא עוד אלא שראוי לעשות כן, אבל לא יסתכל דרך זנות.

א. נישואין ובשלות נפשית

הרב אלישע אבינר, "נישואין מוקדמים (ה)", גליון באהבה ובאמונה, מכון מאיר, פרשת ויגש תשס"ט
יתכן שחז"ל סברו שנער בן י"ח ואף צעיר מזה, בוגר מספיק להקים משפחה
איתנה. הוא כשיר לנישואין. זה איננו המצב בימינו. מרבית הנערים אינם כשירים
לנישואין בגיל י"ח. חסרות להם בגרות רגשית וגם אחריות לנהל משפחה. זוהי
תוצאה של שינויים נפשיים ותרבותיים. בימי קדם, נערים בגילאי העשרה, כבר
היו שותפים מלאים בכלכלת הבית ונטלו על עצמם אחריות חלקית בניהולו, לכן
תהליכי ההתבגרות הנפשית היו מואצים. בהגיעם לגיל י"ח מרביתם כבר היו בשלים
לבנות בית. מה שאין כן בימינו.

הבדל נוסף קשור לשינויים במבנה המשפחה וברמת הציפיות של כל אחד מבני
הזוג מבן זוגו. בימינו, רמת הציפיות הרגשיות הדדיות של בני הזוג היא הרבה יותר
גבוהה מבעבר. לכן, בגרות רגשית מאוד מפותחת היא תנאי לנישואין מוצלחים.

הרב אלישע אבינר מסביר את השינויים שהתרחשו במהלך הדורות והביאו
לכך שכיום בד"כ בחור בן 18 אינו בשל עדיין לנישואין. השינויים הם ברמה
הפסיכולוגית, וברמת הציפיות מן הנישואין.

א. נישואין ובשלות נפשית

ממחקרים רבים עולה כי כיום גיל ההתבגרות התארך מאוד והוא מתחיל מוקדם יותר מבעבר ומסתיים מאוחר יותר, לכן פעמים רבות בחור/בחורה בגיל שמונה עשרה טרם השלימו עדיין את תהליך ההיפרדות מהוריהם ועדיין אינם בשלים מספיק לנישואין מבחינת היכולת שלהם להיות עצמאיים ולקחת אחריות על בניית בית משל עצמם.

כמו כן שינויים חברתיים שונים, כשינוי מעמד האישה ועוד הובילו לכך שהציפיות של בני זוג מקשר זוגי כיום הן גבוהות מבעבר ולכן יש להיכנס לקשר זוגי עם יכולות גבוהות יותר ליצירת קשר עמוק ומשמעותי.



2. נישואין ולימוד תורה

הקדמה

אחד השיקולים העיקריים בבחירת מועד הנישואין הוא יכולתם של בני הזוג לבסס את עולמם הרוחני ויכולתו של האיש לקיים את מצוות תלמוד תורה.

עולם רוחני עשיר משפיע על אופיו ותוכנו של הבית העומד להיבנות.

פרק זה עוסק בהתנגשות כביכול בין שתי מצוות. מצוות לימוד תורה שעליה נאמר "והגית בו יומם ולילה" והיא דורשת התמסרות ועמל, ומצוות "פרו ורבו" - נשיאת אישה והקמת בית בישראל שמשמעותה היא נשיאה בעול וקיום המחויבויות הממוניות של האיש לכלכלת המשפחה.



2. נישואין ולימוד תורה

הרמב"ם פסק להלכה:

רמב"ם הלכות אישות פרק טו הלכות ב-ג

ב. ואם היה עוסק בתורה וטרוד בה, והיה מתיירא מלישא אשה כדי שלא יטרח במזונות ויבטל מן התורה הרי זה מותר להתאחר, שהעוסק במצוה פטור מן המצוה, וכל שכן בתלמוד תורה.

ג. מי שחשקה נפשו בתורה תמיד ושגה בה כבן עזאי ונדבק בה כל ימיו ולא נשא אשה אין בידו עוון והוא שלא יהיה יצרו מתגבר עליו. אבל אם היה יצרו מתגבר עליו חייב לישא אשה ואפילו היו לו בנים, שמא יבוא לידי הרהור.

להלכה הרמב"ם פסק שאם אדם חושש שהנישואין יצרו עבורו טרדות שיגרמו לו להתבטל מלימוד תורה מותר לו **לדחותם** ע"פ הכלל "העוסק במצוה פטור מן המצוה" (מה גם שיש כאן **השהיית מצוה** ולא ביטולה).

בהלכה הבאה מביא הרמב"ם את דמותו של בן עזאי כדוגמא לאדם שבחר בהתמסרות מוחלטת ללימוד התורה על חשבון הקמת משפחה. על פי הרמב"ם דרך זו מותרת **ליחידים** ("אין בה עוון") וכמובן שהיא מותרת רק למי שיצרו אינו מתגבר עליו, כלומר הוא מצליח ללמוד תורה בטהרה ללא הרהורי עבירה למרות שאינו נשוי.

מעניין לשים לב שהרמב"ם משתמש בביטויים של אהבה גדולה לתורה- "שחשקה נפשו.. ושגה בה.. ונדבק בה כל ימיו..." מדובר כאן על אדם שהתורה ולימודה באמת ממלאת את כל ליבו, נפשו וחיו, עד שלכאורה, לא "נשאר מקום" בליבו עבור אהבת אישה.





בימינו, לימוד התורה ובניית מסד רוחני הם דבר חשוב ומשותף הן לאיש והן לאישה, כל אחד בדרכו. מעבר לכך שחשוב שכל אחד מהם ישקיע בבנייה הרוחנית ובלמוד התורה לפני הנישואין, גם חיי הנישואין עצמם יכולים להיות כר פורה להתפתחות רוחנית ביחד ולחוד, ויש לשאוף לבניית בית שעבודת ה' ולימוד התורה נמצאים במרכזו.

לסיכום

חכמים מייחסים חשיבות רבה לנישואין ובמידה רבה גם לנישואין בגיל צעיר. עם זאת, אין הנישואין פוטרים את הזוג מלימוד תורה ופיתוח עולמם הרוחני, ואין זה מומלץ להיכנס למערכת הנישואין ללא עולם רוחני בסיסי.

מן הצד השני יש לזכור כי בכוחם של הנישואין לקדם את לימוד התורה, והחיים הזוגיים והמשפחתיים יכולים להשפיע לטובה על פיתוח העולם הרוחני של בני הזוג.

ג. נישואין ופרנסה

אחד הגורמים המשפיעים ביותר על חייו של זוג צעיר הוא מצבם הכלכלי. הגמרא עוסקת בשאלה מהו הסדר הראוי: מצב כלכלי יציב ואחר כך נישואין או להפך. הדיון בדבר הוא על בסיס עיון בפסוקים שנאמרו לפני היציאה למלחמת הרשות.

דברים כ, ה-ז

(ה) וְדָבְרוּ הַשְּׁטָרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר:

מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית חֶדֶשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יִלֶּךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִחְנַכֶּנּוּ.

(ו) וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כָּרֶם וְלֹא חָלְלוֹ יִלֶּךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִחְלֶלֶנּוּ.

(ז) וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אָרַשׁ אִשָּׁה וְלֹא לָקָחָהּ יִלֶּךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקְחָנָהּ.

חכמים דורשים (בבלי, סוטה) מהפסוקים כי סדר הדברים הנכון של ההתבססות בחיים הוא: בניית בית (=אשר בנה בית), מציאת פרנסה (=אשר נטע כרם) ונשיאת אישה (=אשר ארש אישה).



ג. נישואין ופרנסה

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מד עמוד א

תנו רבנן: "אשר בנה... אשר נטע... אשר ארש...". לימדה תורה דרך ארץ. שיבנה אדם בית, ויטע כרם, ואחר כך ישא אשה. ואף שלמה אמר בחכמתו: "הֵכֵן בַּחוּץ מִלְּאֲכָתְךָ וְעֵתְדָה בַּשָּׂדֶה לָךְ אַחֵר וּבְנִית בֵּיתְךָ" (משלי כד, כז). "הֵכֵן בַּחוּץ מִלְּאֲכָתְךָ" זה בית, "וְעֵתְדָה בַּשָּׂדֶה לָךְ" זה כרם, אחר "וּבְנִית בֵּיתְךָ" זו אשה.

"לימדה תורה דרך ארץ" = התורה מלמדת אותנו את הדרך הנכונה והראויה לנהוג בה בענייני העולם הזה.

לחיזוק הדרשה מביאים חז"ל את הפסוק ממשלי: "הֵכֵן בַּחוּץ מִלְּאֲכָתְךָ וְעֵתְדָה בַּשָּׂדֶה לָךְ אַחֵר וּבְנִית בֵּיתְךָ". לפני שאדם מקים משפחה הוא צריך לבנות לעצמו בסיס כלכלי שיאפשר לו לפרנס בכבוד את משפחתו.

המילה 'ועתדה' יכולה להתפרש או מלשון עתודים = צאן ובקר (רש"י) או מלשון דאגה לעתיד (מלבי"ם)

הביטוי 'ובנית בית' מתפרש במובן הרחב שלו: הקמת משפחה - נישואין והולדת ילדים.



ג. נישואין ופרנסה

סדר אחר מופיע בפסוקי התוכחות והקללות, בהם מתוארת הפורענות שתבוא על עם ישראל אם לא ילך בדרך ה'.

דברים כח, טו, ל

וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקָּתָיו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצִוְךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַקְלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגוּךָ... אִשָּׁה תֹאָרֶשׁ
וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁכַּבְנָהּ בֵּית תִּבְנֶנָּה וְלֹא תִשָּׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטֵּעַ וְלֹא תַחלֶּלְנָהּ.

בפסוקי הקללות (דברים כ"ח) הסדר הוא הפוך: אישה, בית כרם.
הרמב"ם הסביר את משמעותם של הסדרים השונים הללו.

רמב"ם הלכות דעות פרק ה הלכה יא

דרך בעלי דעה שיקבע לו אדם מלאכה המפרנסת אותו תחילה, ואחר כך יקנה בית דירה, ואחר כך ישא אשה, שנאמר: "מי האיש אשר נטע כרם ולא חללו, ... מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו, ... מי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה". אבל הטפשין מתחילין לישא אשה, ואחר כך אם תמצא ידו יקנה בית, ואחר כך בסוף ימיו יחזור לבקש אומנות או יתפרנס מן הצדקה. וכן הוא אומר בקללות: "אשה תארש, בית תבנה, כרם תטע", כלומר יהיו מעשיך הפוכין כדי שלא תצליח את דרכיך, ובברכה הוא אומר: "וְיִהְיֶה דָוִד לְכָל דֶּרֶכְךָ מְשֻׁפָּל וְה' עִמּוֹ" (שמואל א יח, יד).



הרמב"ם מסביר את הסיבה להיפוך זה בכך שהדרך הטבעית והנכונה היא מציאת פרנסה והתבססות כלכלית ורק אח"כ בניית בית ולאחר שיש כסף ויש מקום בו ניתן לשכן משפחה - אז מגיעה העת לשאת אישה וללדת ילדים.

רק הטיפשים, כדברי הרמב"ם הם ההופכים את הסדר ונושאים אישה לפני שיש להם יכולת כלכלית לפרנס משפחה ואז הופכים להיות מחפשי עבודה תמידיים ללא יציבות כלכלית (= "יחזור לבקש אומנות") וגרוע מכך - נזקקים לצדקה ונופלים לטורח על הציבור (= "יתפרנס מן הצדקה") ולכן, ע"פ הרמב"ם זהו הסדר הכתוב בקללות דווקא, כי מי שנוהג בדרך זו לא יראה ברכה ולא תצליח דרכו.

לסיום דבריו מצטט הרמב"ם פסוק מספר שמואל: "וַיְהִי דָּוִד לְכָל דֶּרֶךְ מִשְׁכִּיל וְהָ עָמּוֹ" הצלחתו של דוד והעובדה שה' היה עמו, היתה בגלל שהוא הקפיד להיות אדם ש"לכל דרכיו משכיל" פועל מתוך שכל, מתוך ההיגיון. מי שבונה את חייו בסדר הנכון וההגיוני ועושה את המאמץ האנושי הנדרש מהאדם בעולם, הוא יזכה לברכת ה' ושיהיה ה' עמו.



לסיכום -

חכמים למדים מהפסוקים ומורים לנו מהי הדרך הטובה ביותר לאדם שמקים את ביתו. מטרתו של סדר זה היא לאפשר לבני הזוג להתחיל את חייהם המשותפים מתוך מנוחת הנפש והתרכזות בהקמת ביתם המשותף.

אמנם כיום, בשל הזמן הארוך שמושקע בלימודים, בשירות הצבאי והלאומי ועוד, (וגם קניית בית אינה דבר של מה בכך...) עוברות שנים רבות עד שאדם מגיע לבשלות מקצועית-כלכלית. עם זאת יש ללמוד מכאן שכל זוג חייב להביא בחשבון לפני החתונה את יכולתו להתפרנס כדי שיוכלו לכונן את ביתם כראוי. יש להתחתן מתוך אחריות גם בתחום הכלכלי.



ד. נישואין והרהורי עברה

הקדמה

אחת הבעיות המרכזיות בדחיית גיל הנישואין היא ההתמודדות עם הרהורי עבירה. נוצר פער של שנים לא מעטות מתחילת ההתבגרות המינית של הנער/ה ועד לנישואין. במשך שנים אלו נדרשים הנערים והנערות להתמודד עם מתח מיני לא פשוט שבא לידי פעמים רבות במה שמכונה ע"י חז"ל - "הרהורי עברה". כלומר מחשבות שעניינן חטא. לכאורה נראה כי החטא עצמו והנפילה עצמה חמורים מהמחשבה עליהם, אולם חז"ל קובעים כי הרהורי עברה קשים מעבירה - קשים גם בחומרתם וגם ביכולת להתמודד עימם. כלומר לעומת רוב האיסורים בהם המדד לחטא הוא המעשה עצמו, בענייני צריות וקדושת המין המחשבה והתודעה בהם שרוי האדם, משמעותיות לא פחות ואולי אף יותר.

ד. נישואין ורהורי עברה

רבינו בחיי, דברים כט, יח

...הרהורי עבירה קשין מעבירה, כי רגילות המחשבה מביא האדם לידי עבירה. ועוד פירשו, כי הרהורי עבירה קשין על הנפש מעבירה עצמה, לפי שהרהור תלוי בלב והנפש משכנה בלב, ועל כן כשהוא מטמא אותה במחשבה רעה קשה יותר מן העבירה עצמה, כי העושה עבירה עצמה אין מחשבתו כל כך טרודה.

רבנו בחיי מביא שתי סיבות לאמירה "הרהורי עברה קשים מן העברה":

1. הרהורי עבירה תדיריים מביאים בסופו של דבר לידי חטא. כשאדם רגיל לחשוב מחשבות מסוימות, ההרגל מביא לבסוף לידי מעשה. כלומר הרהור העבירה מעורר יותר תאוה באדם מאשר המעשה עצמו.
2. המחשבה מטמאת את הנפש בעוד המעשה פעמים רבות נשאר חיצוני לאדם ופגיעתו פחות עמוקה ושורשית.

ד. נישואין והרהורי עברה

בגמרא יש המלצה ברורה להתחתן בגיל צעיר כדי להתגבר על קושי זה:

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף כט עמוד ב

משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר ליה: כשיבא לידך הביאהו לידי. כי אתא חזייה דלא פריס סודרא. אמר ליה: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר ליה: דלא נסיבנא אהדרינהו לאפיה מיניה. אמר ליה: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעבירה. בעבירה סלקא דעתך? אלא אימא: כל ימיו בהרהור עבירה.

[תרגום: רב חסדא שבח את רב המנונא בפני רב הונא שהוא אדם גדול.

אמר לו (רב הונא): כשיבוא לידך הביאהו לידי.

כש(רב המנונא) בא, ראה (=רב הונא) שאינו חובש כיסוי לראשו (=באותה עת היה זה סימן לנישואין).

אמר לו (רב הונא): מה הסיבה שבגללה ראשך אינו מכוסה?

אמר לו: שלא נישאתי.

הפנה את פניו ממנו, ואמר לו (רב הונא): תראה שלא תראה פני, לפני שאתה מתחתן.

רב הונא מתנהג בהתאם לשיטתו, שאמר בן עשרים שנה ולא נשא אשה – כל ימיו בעבירה. היתכן שהוא כעובר עבירה?!, אלא נאמר שכל ימיו בהרהור עבירה].

אמר רבא וכן תנא דבי ר' ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקב"ה ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא, אומר תיפח עצמותיו.

הגמרא מתארת את נזיפתו של רב הונא ברב המנונא על כך שאינו נשוי (למרות שהיה אדם גדול). לדעת רב הונא מי שלא מתחתן עד גיל 20 כל ימיו בעבירה.

הגמרא תוהה האם יתכן לומר כי כל מי שאינו נשוי הוא חוטא? והיא מסייגת את הדברים ואומרת כי הכוונה היא כי מי שלא נישא עד גיל 20 יהיה כל ימיו בהרהורי עבירה, כלומר ממחשבות מטרידות של חטא. ובהקשר זה מצטטת הגמרא את דברי רבא המתאר את הקב"ה שמצפה לנישואי האדם עד גיל עשרים ואם אינו נישא עד גיל זה הוא אומר 'תיפח עצמותיו' - סוג של קללה, נזיפה. את הביטוי 'תיפח עצמותיו' היו שהסבירו על דרך הדרש, שאם אין לאדם אישה הרי חסרה לו הצלע שלקח הקב"ה מעצמותיו ובנה ממנה את האישה ולכן נאמר 'תיפח עצמותיו' שהרי ללא אישה עצמותיו חסרות...



ד. נישואין והרהורי עברה

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כא הלכה כה
מצות חכמים שישיא אדם בניו ובנותיו סמוך לפרקן, שאם יניחן, יבואו לידי זנות או
לידי הרהור. ועל זה נאמר: "וּפְקַדְתָּ נֹכַח וְלֹא תַחַטָּא" (איוב ה, כד).

הרמב"ם פוסק כי על אדם לפעול לנישואי בנותיו כשהן מגיעות
לפרקן, כלומר כשהן בשלות לנישואין, כדי שלא יחטאו (= "יבואו לידי
זנות" ואין הכוונה בדבריו של הרמב"ם שיהפכו לזונות אלא שיחטאו
בדברי עריות) או יגיעו להרהורי עברה. הרמב"ם מצטט פסוק באיוב
"וּפְקַדְתָּ נֹכַח וְלֹא תַחַטָּא" = אם תשגיח על ביתך אז תמנע מצב
שיהיה בו חטא.

נישואין והרהורי עברה

הרב אליקים לבנון
השיב תשובה לשאלה
של בחורה השוקלת
להינשא בגיל 17 וחצי
כדי לא להיכשל
בעברה. בתשובתו זו
הוא מעמיד את
העקרונות הקשורים
ברצון להינשא בגיל
צעיר כדי להתגבר על
יצר הרע.

הרב אליקים לבנון, עלון "קוממיות", גיליון 36, פרשת בא תשס"ז

חברות בגיל צעיר מאד לא מומלצת. בחור ובחורה, נער ונערה צריכים להוציא לפועל – כל אחד את כוחותיו. כאשר שניהם עסוקים איש ברעהו, הרבה אנרגיה מופנית לטובת הקשר הזה, ועוד יותר, לשמירה על ההלכות של בינו לבינה. כתוצאה מזה הפוטנציאל של שניהם אינו יוצא אל הפועל. הדרך הנכונה היא, לגדול כמו שני אילנות, הגדלים במרחק איש מרעהו, כדי שלא יפריעו שורשיו וענפיו של זה לשורשיו וענפיו של רעהו. לאחר שכל אילן משלים שיעור קומה מסוים, אפשר לקטוף מכל אחד את הפרי הבשל ולעשות מרקחת מלאת טעם וריח. כך גם בהתפתחות בחור ובחורה. בנוסף, המחשבה שאפשר לפתור את בעיות היצר הרע על ידי נישואין היא מחשבה שגויה. נישואין אינם בית חולים לסובלים מיצר הרע, אדרבא, מי שנמשך לקשר קרוב, הרי נישואין בגיל צעיר עלולים להעצים את הנסיונות והמבחנים. לעתים, אשה מותרת לבעלה, אך לעתים גם אסורה עליו. מי שאינו יכול להתגבר על יצרו בצעירותו, בבחרותו, מדוע שיצליח בכך יותר כאשר הוא יתחתן. מי ייתן לשניכם את הגבורה שלא להיכשל לאחר נישואיכם?

הדרך הנכונה היא, להקים בית מתוך מוכנות ובשלחות...

היצר המיני דורש מאיתנו התמודדות כבר מגיל צעיר. לדעת חז"ל נישואין בגיל צעיר מסייעים להתמודדות עם מתח זה. זוג המתחתן בגיל צעיר מתוך בשלות והתאמה אכן יזכו לרווח גם בתחום זה. אולם, עלינו להיזהר מהמחשבה שזו סיבה מספקת לנישואין בגיל צעיר. גם זוגות נשואים ובוגרים מתמודדים עם מצבים שונים, ועל כן נישואין כשלעצמם אינם יכולים להוות "פתרון".

